

ANUL SACERDOTAL
Iunie 2009 - Iunie 2010

LUNA MĂI, LUNA MĂRIEI

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitatea și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XVII Nr. 5 (197) mai 2010

Luna mai, luna Mariei

Luna mai, luna florilor, trebuie să fie luna înfloririi spirituale în sufletele celor ce se apropie de Isus și Maica Domnului.

În această lună preamărim pe Maria, mijlocitoarea tuturor harurilor de reînnoire a vieții, de convertire, sănătate, pentru muncă, pentru a ne iubi mamele și respecta femeile. „Să ne apropiem deci cu încredere de tronul harurilor pentru ca milă să primim și har să aflăm spre ajutor la vreme potrivită”(Ev. 4,16) și „Să ne bucurăm de felurile încercări, ca încercarea credinței voastre cea mai scumpă decât aurul cel pieritor și în foc lămurit, să primească laudă și cinste, și mărire [...], și crezând să vă bucurați cu bucurie negrăită și preamărită dobândind țelul credinței voastre, mântuirea” (Petru I 6,9). Apoi a grăit Domnul cu Moise și Aaron în pământul Egiptului și le-a zis: „Luna aceasta să fie începutul lunilor, să fie întâia între lunile anului” (Exod, 12, 1-2).

Numele Mamei lui Dumnezeu îl cântă îngerii în Ceruri și-și înclină capul când îl rostesc. Numele Mariei e binecuvântat pe pământ. Mamele îi învață pe copii să-l pronunțe cu evlavie. Tinerii și tinerele să-l murmure în rugăciunile lor. Numele să fie învățat de păcătoși, iar bătrânii își găsesc în numele Mariei toată speranța.

Să o proclamăm pe Maria ca Regină a țării noastre. Dacă Maria este Mama tuturor oamenilor, dacă ea este tezaurarea tuturor harurilor ce se revarsă din Cer asupra pământului, înseamnă că ea trebuie să fie Mama și Regina acestui popor.

Prea multe sunt relele care s-au abătut de-a lungul veacurilor asupra poporului nostru. Prea multe sunt relele și greutatea în care se zbate lumea noastră. Suntem îngrijorați nu numai de situația economică și politică prezentă a acestei țări. Ne îngrijorează faptul că majoritatea fiilor acestei țări se află în afara spiritualității fraților lor de sânge. Ceea ce e mai trist e faptul că tocmai ei, cei care ar trebui să vadă adevărata cale pe care ar trebui să meargă acest popor, se încăpățânează în ură și învrăjbire față de Isus și Maria. Din toate relele materiale și spirituale în care se zbate țara și poporul, numai Preasfânta Fecioară ne poate scăpa.

Să o invocăm cu titlul de Preasfânta Fecioară a României, roagă-te pentru noi așa cum o fac cele mai înaintate popoare care o au de protectoare și o invocă pe Maria ca Mamă și sfântă a lor.

În luna mai, dar în toată viața noastră să-i spunem:

„Marie, dulce Mamă a Pruncului Isus, / Privește România din slava ta de Sus. / Întoarce-ne copiii plecați în pribegie, / Ajută-ne în lupta cu-a apelor furie. / Cu secetă, zăpezi, furtuni și vijelie, / Cu munți ce se dărâmă-ngropându-ne de vii. / Schimbă gândul celor ce vor să otrăvească / În lacrima căinței, în mila ta cerească. / Așterne-n țară pacea ce duce la Isus / Din nord la miazăzi, în răsărit și-apus, / Din azi întunecat, mâine s-aprinzi lumină, / Măicuță protectoare și-a Cerului Regină!”

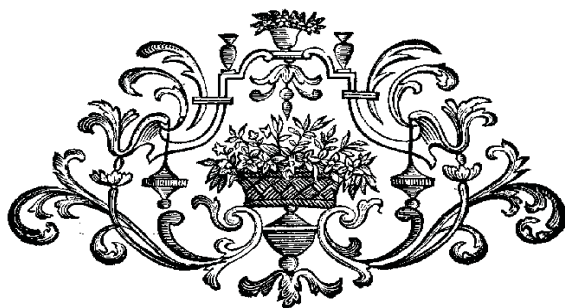
Pr. I. ERDELI

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre mortificare

Sfântul Augustin explică foarte bine aceasta, folosindu-se de cuvintele Profetului: „Dreptatea și pacea s-au sărutat” (Psalm 84-11). „Doriți, zice el, ca dreptatea și pacea să se îmbrățișeze? Faceți lucruri de dreptate și veți avea pace; căci pacea și dreptatea sunt două prietene atât de strâns unite, încât nu se pot despărți una de alta. Așa că de nu iubiți dreptatea, nu vă va iubi nici pacea și nu va veni la voi”

Părintele spiritual
din Alfonso Rodriquez, SJ
“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Pagini bilingve.....	10
Râvnește și fii atotputernic!.....	4	“Trecând pragul tăcerii”	12
Să ne rugăm.....	5	Simbolistica creștină.....	16
Polonia îndoliată.....	6	Papa Paul al VI-lea.....	18
Biserica și cultura.....	8	Deschiderea oficială Fondacio.....	20

Râvnește și fii atotputernic!

- Veșnica actualitate a rugăciunii -

„O, dacă aș ști că Dumnezeu mă aude, cum aș rosti o rugă de mulțumire”, gemea cu amărăciune scriitorul Gustave Flaubert.

Dorința de-a te ruga, de-a te pune în legătură cu Creatorul a toate, tresare în fiecare om în anumite ceasuri ale vieții, fie când te copleșește sentimentul deșertăciunii universale, a absurdului caznelor omenești, fie când, încremenit, cu privire de groază vezi cum oamenii se masacrează spre a-și asigura o fericire ipotetică, fie în fața morții crude.

Același sentiment care pe mulți îi azvârle năucii în disperare, pe alții în cinism dezabuzat și-n blazare stoică, pe unii îi face să se roage: sentimentul *contingenței* și-al *dependenței* noastre.

Sentimentul unei *singurătăți* intolerabile încă ne împinge spre Acela care ESTE. Când fără să ne dăm seama, ne însușim strigătul lui Pascal: „*Le silence eternel de ces espaces infinis m’effraie*”, ne simțim împinși să gemem sub această apăsare a unei singurătăți mute. Sunt în noi tăceri pe care numai glasul rugăciunii le face să nu fie apăsătoare de moarte. Avem ore de singurătate pe care nu le umple decât prezența lui Dumnezeu. Atunci, mai mult ca altădată, ne arde dorul rugăciunii și ne silește nevoia ei.

Această rugăciune este *înălțarea* gândului și-a inimii la

Dumnezeu. Când simți că te absoarbe prezența Lui, mila, bunătatea și celelalte însușiri divine, că te leagă cu atenția și căldura sufletului, atunci ești în rugăciune. Cât o degradăm noi când o reducem la o recitare mecanică de formule cu un conținut bogat cât o împărăție, dar în care nu coborâm nici cu mintea, nici cu inima!

Ca să poți săvârși această *înălțare* la Dumnezeu trebuie, scrie Dr. A. Carrel, să fii detașat de tine, să fii lepădat de nimicniciile tale. Fiindcă cei săraci și neștiutori pot săvârși mai lesne aceasta, sunt mai capabili să se roage decât filozofii și oamenii științei pământului. Cu un creier îmbuibat de imagini necontrolate, cu o inimă saturată de afecte nestăpânite, nu te poți ruga.

Este lucru vrednic de râs să crezi cu Kantcă această înălțare a gândului prin rugă o fac ca să *înformez* pe Dumnezeu, să-i aduc la cunoștință nevoile și mizeriile mele precum și ale altora, pe care le cunoaște prea bine. Ruga nu-i un „*aide memoire*” al lui Dumnezeu.

Rugându-mă, recunosc că Dumnezeu toate le *aude*, toate le *vede*, toate le *poate* și că este cu toți *bun și milostiv*. Ruga este un act de credință și de nădejde. *Cred* că El este de *față* în tot locul unde se șoptește sau se gândește o rugăciune; spațiul nu-L

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

stânjenește, iar timpul un-L înfruntă și nu-I micșorează veșnicia. Cred în atotputernicia Sa asupra vieții și a morții, asupra lucrurilor și legilor firii! *Nădăduiesc* cu încredere că îmi va veni în ajutor.

Omul care se roagă mărturisește că are o religie. Crede în Dumnezeu și în intervenția Lui în lume și în mersul cel mai intim al celor mai obscure evenimente. Crede de fapt, este în speranța că lucrează ceea ce cerem. De mii de ani miliarde de oameni care se roagă dovedesc aceasta. Rugăciunea nu a trăit odinioară, ea trăiește astăzi. Și dacă de mii de ani, miile de rugi ale miliardelor de oameni, de pe toate continentele și de toate rasele, ar fi fost fără răspuns, doar cu ecoul gemetelor și strigătelor ce se-ntorceau de unde au purces goale și sfidătoare, oamenii un s-ar mai fi rugat. Aci se vedește o experiență obștească, religioasă: se adeverește marea putere și realitate a rugăciunii. Rugăciunea angajează Nevăzutul viu din istoria noastră, chiar până acolo să sigileze prezența prin miracol. Și ca să nu crezi că este o sugestie sau izbânda unei iluzii, miracolul este în beneficiul aceluia pentru care te rogi, chiar dacă cel miraculat este indiferent sau necredincios, așa se exprima Dr. A. Carrel.

Ep. Ioan SUCIU

Rugăciune către Sf.Rita

(22 mai)

Sub greutatea necazurilor către tine alerg, o, Sf. Rita, pe care toți te numesc sfânta imposibilului, cu mare încredere că voi fi ajutat. Eliberează, te rog, inima mea de necazurile care o lovesc din toate părțile și redă-i liniștea și pacea. Deoarece nu reușesc să ies din această stare prin niciun mijloc, mă încred cu totul în tine care ai fost aleasă de Dumnezeu ca mijlocitoare în cazuri disperate.

Dacă păcatele mele sunt obstacol pentru împlinirea cererii mele, obține-mi de la Dumnezeu îndreptare și iertare. Nu permite să se mai verse lacrimi amare, răspândește încrederea mea și eu voi face cunoscută pretutindenii milostivirea ta față de sufletele mâhnite.

O, admirabilă mireasă a lui Isus Răstignit, mijlocește acum și totdeauna pentru rezolvarea necazurilor mele. Amin.

Trei Tatăl nostru, Născătoare, Mărire...

Polonia îndoliată...

Motto: „Niciun destin temporal nu nimicește persoana omenească”.

Episcop Ioan Suciu

O privire retrospectivă asupra istoriei ne readuce în față atâtea tragedii uitate. De atâtea ori viețile și valorile care dau preț vieții omului au fost lovite, nimicite, și numai uneori judecata și, poate, remușcarea târzie, au făcut să fie ștearsă vinovata uitare.

Nu aceeași soartă va avea-o accidentul aviatic din 10 aprilie, din ajunul Sărbătorii Îndurării Divine, în urma căruia și-au pierdut viața 96 de persoane, 89 de pasageri și 7 membri ai echipajului. Erau personalități de prim rang: Președintele Poloniei Lech Kaczynski și Maria, soția sa, guvernatorul Băncii Centrale, viceministri, parlamentari, militari cu funcții de răspundere, Ryszard Kaczorowski, de 91 de ani, al șaselea și ultimul Președinte al Republicii Polonia în exil (1939-1990), reprezentanți ai familiilor celor uciși la Katyn și preoți, toți îl însoțeau pe Președinte spre Katyn pentru a aduce un omagiu celor 22.000 de ofițeri și personalităților de elită ale Poloniei executați din ordinul lui Stalin în urmă cu 70 de ani, în timpul ocupației sovietice.

Tragedia recentă a înfiorat lumea, a adunat-o în jurul televizoarelor, a unit-o și a solidarizat-o cu cei ce sufereau. Era o solidarizare care depășea tragedia din 10 aprilie,

mergea mai departe în trecut. Tot într-un aprilie, în urmă cu cinci ani, pleca din lumea aceasta Papa Ioan Paul al II-lea, personalitate marcantă a sfârșitului secolului al XX-lea, personalitate de excepție „plămădită din simplitate, verticalitate și coerență spirituală și filozofică”. Contribuția lui Carol Wojtyla la mersul istoriei, la deschiderea spre viitor, spre mileniul trei, la condamnarea totalitarismului și căderea comunismului, este cunoscută. Este Papa care ne-a îndemnat să recitim istoria și ne-a convins că nu există viitor fără memorie.

Accidentul aviatic și îndemnul Papei ne-a făcut să privim câteva momente din istoria Poloniei, momente marcate de mari tragedii pe care polonezii le-au depășit. Cum? Care este secretul?

În primul rând este credința, Biserica, spiritualitatea catolică care a modelat conștiința omului. Dar ceea ce vedeam pe ecrane era deja suficient: un popor zdrobit de durere, solidar în suferință, care, în rugăciune, în ordine, cu demnitate, respect și recunoștință, îi plânga pe cei dispăruți, dar sugera că este capabil să înfrunte nenorocul destinului. Polonia și noi toți am fost confrunțați de relația trecut-prezent. Polonezii au stat în aceeași demnitate

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

în martiriul Bisericii, la exterminarea mai multor milioane dintre ai lor, în timpul ocupației naziste, când 2.000 de preoți și un sfert din episcopat au fost în lagăre de concentrare. Martiriul Sfântului călugăr franciscan Maximilian Kolbe este bine cunoscut și să nu uităm Katynul, dezmembrarea țării. Dar nici modul în care polonezii au înfruntat comunismul, mișcarea „Solidaritatea” de la Gdansk...

Mergând pe șirul veacurilor, azi și oricând, pe polonezi îi găsim, în momentele fericite sau nefericite, ocrotiți de Sfânta Fecioară din sanctuarul de la Czestochowa, unde se află „Madona Neagră”, icoana ce o reprezintă pe Preacurata, protectoarea Poloniei. Fața Preacuratei de la Iasna Gora poartă două urme adânci de sabie pe care anii mulți nu le-au vindecat. Polonia! Și ea poartă și va purta rănila trecutului, dar va avea și forța de a construi viitorul și binele.

Dacă în primul rând explicația o găsim prin Biserica Catolică, în al doilea rând se situează cultura. Polonia a avut întotdeauna o cultură remarcabilă. În 1364 a fost întemeiată prima Universitate care, cu sprijinul suveranilor Jagelloni, a devenit un însemnat focar de cultură din Europa. În Polonia Renașterea și umanismul au cunoscut o înflorire distinctă, toate ramurile științei și artelor s-au dezvoltat, încât, în timp, Polonia a dat tezaurului de cultură european și mondial mari personalități. Iată câteva:

astronomul Jan Copernic (1473-1543), Jan Kochanowski (1530-1584), unul din marii poeți lirici, a contribuit la dezvoltarea limbii și literaturii, Henrik Sienkiewicz (1840-1916), autorul celebrului roman „Quo vadis”, Wladyslaw Reymont (1867-1925), romancier și nuvelist, a primit Premiul Nobel pentru Literatură, Frederic Chopin (1810-1849), pianist și compozitor, Maria Curie, născută Sklodowska (1867-1934), de două ori laureată a Premiului Nobel, pentru fizică și chimie, și mama unei laureate a Premiului Nobel, Irene Curie, A. Mickiewicz (1798-1855). Și câte alte nume. Toată această mare cultură l-a împlinit pe om atât dintr-o perspectivă religioasă, cât și dintr-una umană.

Polonia a dat Bisericii, creștinătății și lumii sfinți, foarte cunoscută este Sf. Faustina, pe Papa Ioan Paul al II-lea!!! România l-a cunoscut direct cu ocazia vizitei făcută în țara noastră. Cine nu a fost emoționat de iubirea, speranța și încrederea mărturisite de Suveranul Pontif în fiecare cuvânt, prin fiecare gest? Pentru noi, greco-catolicii, Sfântul Părinte era totul, era viața credinței și a Bisericii noastre. Fără drept de existență în propria țară, îl aveam pe Papă prieten și ocrotitor. Abia ales pe tronul Sf. Petru, Ioan Paul al II-lea ne-a susținut, mărturisind lumii existența noastră în persecuție

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

și clandestinitate: „De-acum un mai există Biserica Tăcerii, eu voi vorbi în numele ei”, a mărturisit la Assisi, iar din 1989, de la obținerea libertății, a intervenit în favoarea dreptății noastre, în situația cunoscută, când proprietățile și lăcașurile de cult confiscate nu ne-au fost înapoiate, identificându-se cu noi în efortul de normalizare: „Vreau să mă unesc cu toți catolicii de tradiție bizantină” obișnuia să spună, afirmând că Biserica Unită cu Roma poate aduce o contribuție importantă la ecumenism.

Se spune că atunci când un om dispare, doar atunci apare esențialul. Vin clipele când ne dăm seama cât de mult ne lipsește. Istoria Poloniei oferă cu prisosință astfel de clipe. La amintirea lor, se pleacă gândul împovărat de lacrimi, se amestecă durerea și tristețea, curajul și speranța ca să se poată regăsi puterea de a privi înainte.

Sub norii de cenușă care acopereau Polonia și Europa, o țară, un popor și o lume au adus un adânc elogiu celor dispăruți, reprezentanții înaltelor valori ale Poloniei, oameni destinați să creeze soarta țării în timpul în care trăim.

„Părinte al milostivirilor și Dumnezeu al toată mângâierea, întinde spre ei mâna Ta cea milostivă, șterge lacrima de pe toată fața și deschide în fața lor porțile spre lumina Ta...”

Otilia BĂLAȘ

Biserica și cultura...

În revista „Tribuna” din februarie a.c., Cristian Barta în articolul său „Biserica și teologia sa au nevoie de cultură”, afirmă că „...Biserica, atât prin teologia sa cât și prin alte manifestări ale sale, are nevoie de resursele oferite de cultură pentru a vesti, explica, aprofunda și exprima în mod actual Evanghelia lui Cristos. Biserica Catolică, mereu atentă în a rămâne fidelă credinței, este chemată să intre în dialog cu culturile”.

Efectul acestei relații nu s-ar lăsa așteptat, teologul ar ajunge „să-și însușească tot ceea ce cultura are mai valoros”, iar evanghelizarea ar putea face cunoscute mai ușor valorile creștine.

Roadele legăturii dintre Evanghelie și cultură sunt demult dovedite. Peste separarea, ruptura dintre ele, propagată de ideologia atee, s-a trecut, au mai rămas însă, din necunoașterea adevărului (întreaga istorie e plină de acest adevăr), prejudecăți care se cer a fi înlăturate, căci necesitatea ca „teologia să dialogheze cu cultura este tot mai presantă” în societatea modernă. Civilizația și cultura Europei și dintr-o mare parte a lumii, „sunt urzite din munca Bisericii care a vărsat în omenire valorile de dincolo de timp”, spunea Episcopul Martir

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

Ioan Suci. Încă din primele veacuri (II și III) erau școli și biblioteci pe lângă biserici și destul de timpuriu s-au fondat școlile mănăstirești, apoi cele catedrale sau episcopale. În Evul Mediu, înainte de anul 1000, numărul școlilor era aproape de numărul celor de azi. Biserica n-a favorizat întinericul și ignoranța. Imediat după anul 1000 au apărut universitățile. Pontifi de la Roma le-au creat. Papa Inocențiu al III-lea a fondat cea mai veche universitate, cea de la Paris!!! Însuși vocabularul specific este dat de Biserică: universitate, liceu (creat de iezuiți), rector decan etc.

Cei mai numeroși oameni de știință din toate timpurile au fost preoți, călugări, canonici sau catolici practicanți, personalități formate de Biserică, cum au fost și marii mănuitori ai condeiului, pictorii, arhitecții și compozitorii. Iată doar câteva nume: N. Copernic, Kepler, Galileo Galilei, Marconi, Ampere, Volta, Pasteur, Lope de Vega, Chateaubriand, Lamartine, Corneille, Racine, R. M. Rilke, P. Claudel, A. Marlaux, Papini, Hendel, Rossini, Gounod, Michelangelo, Giotto, dar câți!

La noi, tot la fel, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică este întemeietoarea primei școli în limba română de către Episcopul P. Pavel Aron, la Blaj în 1754 , apoi urmează Beiușul, în 1828,

și în alte centre din Transilvania. Și tot ea, Biserica Greco-Catolică, a pus bazele culturii române moderne.

În articolul amintit, Cristian Barta afirmă că libertatea obținută de Biserica Greco-Catolică în 1989 cât și reînființarea Facultăților de Teologie au repus Biserica Unită în locul ei de frunte în ceea ce privește crearea culturii și a răspândirii ei. „*Vocația sa culturală, dovedită cu prisosință în trecut, poate rodi și astăzi...*”, ne face atenți autorul amintit. Și rodește, spunem noi. Dacă privim numai Dieceza de Oradea, se observă strădania P.S.S. Virgil Bercea pentru atâtea acte culturale: susținerea editării cărților de valoare și a revistelor, existența unei librării diecezane bogat înzestrată, contacte culturale cu străinătatea, Facultatea de Teologie a devenit un centru de cultură pentru Oradea, cu lansări de cărți, expoziții, întâlniri cu personalități de seamă ale culturii române și europene, Liceul Greco-Catolic se impune în învățământul bihorean etc.

Este tot mai evident, chiar și pentru cei care nu vor să vadă, că Biserica Catolică, cum afirma Cardinalul Henri de Lubac, oferă un mediu care îl susține pe om și un climat spiritual și cultural care îl întărește, „*este ea (Biserica) în mijlocul lumii un semn minunat al înțelepciunii dumnezeiești*”.

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie

Blaj

„C'est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Blaj

Blaj, petite ville universitaire a créée par les Greco-Catholique et siège de la Métropolie.

Vite, Vite, c'est l'heure du dîner au séminaire! Notre guide Sorin Russu est étudiant de 2-eme année. Dans sa famille, on est prêtre de père en fils depuis 7 générations. Son père est curée de Târgu Mureș, son grand-père est mort en prison après 7 ans d'incarcération. Il nous emmène dans la grande sille voutée du sous-sol qui sert de réfectoire aux 120 séminaristes, 60 en 1-eme année et autant en 2-eme année: Pates avec un tout petit peu de gruyère, pain et the sucre a volonté, repas que nous partageons du bon cœur.

Les locaux sont relativement mieux installes qu'a Baia Mare et a Cluj. On préfèrait que le jardin, vaste et joli, soit mieux entretenu, que les mauvaises herbes soient arrachées par cette bande de grand garçons sympathiques, que les sanitaires spacieux soient restaures et décrasses, et que les jeunes, au repas, finissent leurs assiettes...mais, nous et Sorin, *<ils sont la d'abord pour acquérir une vie spirituelle profonde et des connaissances théologiques: et puis il y a cote une ferme et tous les restes sont donnees aux porcs...>*

Le Cardinal Todea a eu un attaque en février. Il est hospitalise en Autriche, commence a dire quelques mots et a faire quelques pas. Que l'Archevêché est vide sans sa présence!

Victoria, ville nommée Victoire...du communisme, bien entendu!

Cette ville de 10.000 habitants créée de toute pièces pleine campagne pour abriter les travailleurs d'un complexe pétrochimique installée a quelques kilomètres, nous semble typique du mépris de l'homme instaure par régime: blocs parallélépipédiques standard avec des parties communes fort délabrées, les espaces verts ressemblent a des terrains vagues et les rues sont toutes défoncées...Toute la chaleur est dans l'accueil de nos amis Lucy et Lucian Gavrilă vus l'année dernière a Bucarest..., et des voisins qui se mettent en quatre pour nous assurer un séjour confortable [...]. Sur les indications de Lucian, nous faisons un arrêt dans le village voisin de Dridif, ou nous pouvons photographier les églises orthodoxe (ouverte) et greco-catholique (fermée) qui se font face, avec chacune leur cimetièrre. Un document sur le vif. (a suivre)

Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Blaj

Blaj, mic oraș universitar creat de greco-catolici și sediul Mitropoliei.

Repede, repede, este ora cinei la Seminar! Ne este ghid Sorin Russu, student în anul II. În familia sa au fost preoți din tată în fiu timp de 7 generații. Tatăl său este paroh în Târgu Mureș, bunicul său a murit în închisoare după 7 ani de detenție. Ghidul nostru ne-a condus la demisol, într-o sală mare, cu boltă, care servește de sufragerie pentru 120 de seminariști, 60 în anul I și tot atâția în anul II: pateuri cu cașcaval, pâine și ceai cu zahăr, după dorință, cină la care am luat parte cu toată inima.

Clădirile sunt relativ mai bune decât la Baia Mare și Cluj. Este o grădină mare și frumoasă, ar trebui să fie mai bine întreținută, iarba să fie smulsă de către acești băieți simpatici, spațiile sanitare să fie curate și înnoite. Sorin ne-a explicat: *„ei sunt la începutul unei vieți spirituale profunde și a cunoștințelor teologice”*. Tot el ne-a spus că resturile de la masă sunt pentru ferma de porci din apropiere.

Cardinalul Todea a avut un atac cerebral în februarie. Este internat într-un spital din Austria, acum poate rosti câteva cuvinte și să facă câțiva pași. La Arhiepiscopie este așa de gol fără prezența sa!

Victoria, oraș numit *Victorie...a comunismului, bine-nțeles !!*

Acest oraș de 10.000 de locuitori, creat de comuniști în plin câmp pentru a adăposti pe muncitorii unui complex petrochimic, ridicat la o distanță de câțiva kilometri, ni se părea tipic disprețului față de om instaurat de regim: blocuri paralelipipedice standard cu părți comune foarte deteriorate, spațiile verzi asemănătoare terenurilor posomorâte și străzilor sunt toate desfundate. Toată căldura am găsit-o în primirea făcută de prietenii noștri Lucy și Lucian Gavrilă, văzuți cu un an în urmă la București, și de vecinii care s-au străduit să ne asigure un sejur confortabil.

La sugestiile lui Lucian, ne-am oprit în satul vecin, unde am putut fotografia bisericile, cea ortodoxă (deschisă), cea greco-catolică (închisă). Un document foarte important.

(va urma)

„Trecând pragul tăcerii”

Motto: „...supraviețuirea Bisericii Unite, voită de Cristos, depinde de implicarea jertfelnică, vizionară a fiecăruia dintre noi”.

Pr. Tertulian Langa

De douăzeci de ani literatura memorialistică a închisorilor din timpul regimului comunist ne face cunoscută o realitate tănuită, imposibil de imaginat de o gândire normală. *„Acele zăcămintе de sălbăticie și neomenie care se aflau în adâncurile sufletului uman”*, ni se amintește, au fost dezgropate pentru distrugerea persoanei umane-- un atentat împotriva demnității omului. Ținta era elita societății românești, intelectualitatea, episcopii și preoții Bisericii Greco-Catolice, Biserica Unită fiind suprimată violent în 1948.

Ce a însemnat lipsa de libertate pentru om e greu de cuprins. PSS Ioan Suci, vorbind despre libertate, accentua: *„Prin libertate noi devenim persoane, adică ființe care strălucesc cu asemănarea și chipul lui Dumnezeu din ele”*. De aici îndemnul Episcopului: *„Să fim liberi ca să putem fi oameni!”*

În pofidă regimului de exterminare din închisori, de totală izolare de lume, de tortură și de reeducare, au existat totuși persoane care au supraviețuit fizic și moral datorită credinței în Dumnezeu și a libertății interioare care nu a putut fi atinsă.

Unul dintre acești supraviețuitori este Pr. Tertulian Langa, autorul volumului memorialistic *„Trecând*

pragul tăcerii”, Ed. Muzeul Național al Literaturii Române, București, 2008. Desigur, cuprinsul cărții este alcătuit din aducerile-amine dictate de memorie, dar și de profunde meditații și rugăciune. Se înțelege că genul unei astfel de cărți exclude imaginația, dar, chiar scriind într-un alt fel de gen, apelând la aducerile-amine ale autorului, s-ar exclude orice imaginație, căci realitatea diabolică din închisorile aceluia timp depășește orice imaginație. Gândul de a face rău era mereu căutat și răul făcut întreaga gândul. Astfel, cartea devine un autentic document istoric al unei epoci, dar și al unei conștiințe.

După douăzeci de ani de la căderea comunismului, sunt tot mai puțini cititorii paginilor memorialistice ale închisorilor, sunt și dintre aceia care se îndoiesc de existența lor... Îndemnul Președintelui Statelor Unite, la sfârșitul celui de Al Doilea Război Mondial, este explicabil: armata eliberatoare să fotografieze lagărele „pentru că peste ani se vor găsi [...] care vor spune că ele nu au existat” (îmi vine stăruitor în minte cuvântul omis de mine, dar ezit să-l trec în pagină fiind foarte dur la adresa celor fără memorie).

Într-o altă formă, în „Cuvântul
(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

înainte” autorul reia ideea. Fiind la Roma în toamna anului 1986, Pr. Langa a fost chemat la o audiență de Papa Ioan Paul al II-lea. S-a discutat despre viața în regimul comunist, dar mai ales despre cea din închisori. La sfârșitul vizitei, Sfântul Părinte i-a spus: *„Îți cer să scrii; ceea ce ai trăit în închisoare este viață, e viața trăită cu Cristos, viață din istoria Bisericii”*.

Părintele ne avertizează de la început că *„viața trăită în temnițele comuniste sfidează orice categorisire, e un unicat satanic”*.

Cartea nu a fost scrisă ușor, nu pentru că după aproape patruzeci de ani s-ar fi șters amintirile, dimpotrivă, erau foarte vii. De aceea Părintele mărturisește că atunci când a așternut pe hârtie întâmplări de un zguduitor tragism, pe care nici familiei nu a cutezat să le dezvăluie, a făcut-o ca pe o mortificare, destăinuind adevărul ca pe *„un păcat străin”*, altfel tăcerea echivala cu complicitatea. În felul acesta, scrisul a devenit o datorie față de toți cei cu care a trăit *„în regim de izolare nemiloasă [...] cu mari cărturari sau mari pătimitori, numai pe mine avându-mă ca martor. Astăzi ei nu mai sunt în viață. Eu însă sunt. De nu i-aș actualiza și nu i-aș restitui vieții românești, i-aș mai înmormânta în mine încă o dată, aș deveni mormântul cetluit și mut a ceea ce ar fi dorit să spună, să lase viu viitorimii unui popor desfigurat de comunism...”* (Tertulian Langa, *„Trecând pragul*

tăcerii”

, Ed. M. N. L. R., București, 2008, p.12).

În prezentarea cărții, vom stăruia cu precădere asupra vieții Pr. Langa și a preoților Bisericii Greco-Catolice, Biserică *„ce ne-a însoțit, din umbra clandestinității, de-a lungul regimului comunist”*.

Să trecem deci și noi *„pragul tăcerii”* ... Odată cu suprimarea Bisericii Greco-Catolice de către statul comunist cu sprijinul ierarhiei Bisericii Ortodoxe, preoții greco-catolici și mulți credincioși erau conștienți că vor trebui să dea *„un examen sfânt, de sânge și de crez”*. Părintele Langa a revenit acasă după aproape 17 ani de detenție.

Purtat prin aproape toate închisorile din țară, Văcărești, Jilava, Aiud, Gherla, Insula Brăilei..., Pr. Langa a cunoscut *„toate ororile verbale și fizice”*, de asemenea *„tratamentul cel mai înjositor posibil”* pentru a-i șterge *„ultimul rest de personalitate și cel mai nevăzut suport moral”*.

Intuim forța de care a avut nevoie autorul ca să poată aduce la lumină adevărul. O mare parte din volum este de un zguduitor tragism. Părintele trece dincolo de orice reținere și întregeste prin detalii imaginea torturilor la care au fost supuși deținuții: lanțurile de 5 kg nituite *„pe oasele abia acoperite de o pojghiță de piele”*, înfometarea, bățiile, anchetele chinuitoare, pedepsele,

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

insulte triviale, înjurăturile, frigul. Era nemilos, sălbatic, frigul îndurat: „*Frigul, gerul, tremuratul, clănțănitul dinților și înțepeneala erau mai crunte decât un șoc electric și decât orice bici. Cât de aiuritor poate să-ți răsune în țeastă un interminabil clănțănit de dinți, nebănuită suferință! [...] părea că îmi plesnește țeasta, dureau arterele și venele-nghețate*”. Paralizat de neputință, nu mai găsea nici rugăciunea salvatoare, stăruia o singură dorință: să lase în urmă un nume fără pată atât pentru familie, cât și pentru Biserică. Trimiterea pentru toată această suferință este direct la „*Infernul*” lui Dante. Dar nu tot acolo își găsește locul „maratonul” de 39 de ore, alergare în celulă sub amenințarea câinelui-lup, gata să sfâșie omul la prima oprire? Și omul „*era singur cu groaza*” din suflet.

În acest infern prezența „*omului*” este aproape exclusă, și când apare abia schițat, se profilează ca un miracol. Întemnițații sunt înconjurați de caricaturi grotești, analfabeți pentru care citirea prenumelui Tertulian devine un adevărat supliciu și orice silabisire duce la același rezultat: Tortolean...

Memoriile se centrează pe dualitatea fundamentală dintre Bine și Rău.

Și ca în „*Les Fleurs du Mal*” a lui Ch. Baudelaire, în mizeria și degradarea morală, surprinde, adevărat, rareori, opusul.

Autorul povestește că avea obiceiul, noaptea târziu, să-și astâmpere dorul de soție și de părinți cântând cu capul sprijinit de vizeta ușii. Odată, când dorul era mai „îndurerat”, n-a mai cântat. Un gardian de rând a venit atunci lângă vizetă, „*blând complice*”, și l-a întrebat: „*Azi nu mai vrei să fluieri? Nu vrei să ne mai cânti?... Sau, parcă plângi?... Nu plânge, frate. Cu plânsul nu rezolvi nimic*”...

Copleșitoare este evocarea unui vorbitor în care, timp de 7 minute, a putut să-și vadă soția și, pentru prima dată, fetița născută în absența sa, acum elevă în școala primară... și uluitoare rămâne clipa în care comandantul, în suflet cu un rest de umanitate, se uită pe sine, ia fetița în brațe, o ridică și, peste sârma despărțitoare, i-o dă să o sărute.

Salvatoare era doar credința; prezentul trebuia trăit în unire cu Patima lui Cristos, mărturisește autorul: „*Să Îl las să pătimească în mine pe însuși Isus Cristos*”. O Liturghie oficiată în taină rămâne în amintire ca unică: „*Emoționat adânc, abia puteam rosti întregi cuvintele din text. Pe unele doar că le începeam și mă-necam în plâns [...]*trăiam fiorul comuniunii cu Cristos, Cel înfrățit cu noi...” (Op. cit., p.81). Credința în Providență, rugăciunea și visul, trăirea lui în realitate, nu visul din somn, au fost secretul „*echilibrului interior*”.

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

Și a mai fost ceva: elita intelectualității noastre. Părintele ne încredințează că „*anii noștri de celulă n-au fost doar timpul unei trăiri larvare*”. Preoții, profesorii universitari erudiți și de o deosebită valoare profesională; din numărul lor mare amintim doar câteva nume: I. Petrovici, I. Mărgineanu, I. Micescu, Alex. Marcu, țineau prelegeri, știința neputând fi pusă în cătușe. Impresionau nu numai prin stăpânirea deplină a profesiei, dar și prin sinceritate, prin onestitatea intelectuală și modestie. Creau oaze de trăiri adevărate în pustiu închisorii prin prezentarea curentelor de idei și a capodoperelor literare și artistice cu fond adânc de umanitate.

Și mereu încurajatoare, mereu prezentă, deși în lanțuri, era Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, pe care atâția „puternici” o voiau distrusă. Preoții și Episcopii ei sfinți, Ep. Martir Ioan Suciuc și Mons. Vladimir Ghika sunt cei care în realul dureros al închisorii i-au dat puterea să reziste și să păstreze în suflet universul armonios și bun al credinței, fidelității și al speranței. Este și motivul pentru care Părintele mărturisește: „*Anii de temniță au fost sfinți ani ai unei scrutări lucide a vieții omenești, a societății noastre, ca și a rostului pe care l-am avut și îl avem în devenirea omenirii*”.

Anul în care a fost scrisă cartea a fost declarat „anul iertării și al împăcării”. Complicata

problemă a iertării...

Bogăția cărții „Trecând pragul tăcerii” a Pr. Tertulian Langa nu poate fi redată, ea se cere a fi cunoscută nu numai de cititorii „pe cale dispariție”, cum îi numește autorul pe cititorii tot mai puțini ai zilelor noastre, ci de toți aceia care vor să cunoască adevărul și valoarea demnității în mărturisirea credinței prin suferință.

Părintele T. Langa a străbătut „infernul” în tot ce este el, însă a putut să privească dincolo de „urât” și să fie încrezător în capacitatea omului de a învinge răul, căci omul este creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Acesta este și mesajul cărții: omul nu poate fi învins „*atunci când este cu Cel ce poate totul*”. Și nici nu este drept să fie lipsit de libertate, căci, așa cum spune Montesquieu, „*libertatea este un bun care ne face să ne bucurăm de celelalte bunuri*”. Astfel, paginile de o largă umanitate, scrise cu arta unui autentic și talentat creator, sunt cele care ne rămân în suflet ca un continuu apel la rezistență împotriva diverselor forme ale răului și de apărare a demnității umane.

Otilia BĂLAȘ

Simbolistica creștină

Simbolistica creștină este o ramură a teologiei consacrată studiului comparativ al simbolurilor religioase și ale credinței.

Simbolurile creștine, la rândul lor sunt: săptămânale și lunare.

Simbolurile săptămânale:

Lunea = este închinată Îngerilor Păzitori și a Sf. Tereza a Pruncului Isus (1873-1897);

Marți = Sf. Anton de Padova;

Miercuri = Sf. Iosif;

Joi = lui Isus Euharisticul;

Vineri = Patimilor, Inimii lui Isus și durerilor Mariei;

Sâmbătă = Preasfintei fecioare;

Duminică = Învierii Domnului.

Simbolurile lunare:

Ianuarie = Preasfântului nume a lui Isus;

Februarie = Durerilor Maicii Domnului;

Martie = Sf. Iosif;

Aprilie = Paresimile (Postul Mare);

Mai = Luna Mariei;

Iunie = Luna Inimii lui Isus;

Iulie = Luna Preasfântului Sânge a lui Isus;

August = Luna Preasfintei Fecioare Maria;

Septembrie = Luna Sf. Fecioare Îndurerate;

Octombrie = Luna Sfântului Rozar;

Noiembrie = Luna sufletelor din Purgator;

Decembrie = Luna Pruncului Isus.

Luna mai, luna florilor, este închinată Mamei lui Dumnezeu. Luna mai este un dar deosebit al Maicii Domnului. Ea să fie pentru noi o lună a înfloririi noastre spirituale pe care Ea le dobândește cu iubire celor care se i se consfințesc în această lună. Maria e mama noastră, pe ea o invocă mama deasupra leagănului, fecioara în fața altarului, copilășul în cămașa de noapte, bunica încovoiată de ani și înviorată de dragostea nepoților.

Spre Sf. Fecioară își îndreaptă ochii cel necăjit, tinerii cu gândul la mama lor, moșnegii cei arși de dorul bucuriei veșnice. Pe Maria o strigă, o laudă, îi divulgă tainele, îi încredințează durerile și visurile.

Mama adună în poala ei lacrimile lumii, în potirul mâinilor ruga călătorilor, strigătul celor împovărați de boală, de singurătate, de sărăcie.

Maria, prin lume a trecut, a plâns, a răs, a suferit, ziua lucrând, noaptea veghind, leagăn privind, pași mititei numărând.

Maria pe pământ e rază pe care coboară și urcă mereu lacrimile și bucuriile lumii.

Am început luna mai. Să nu o uităm, să iubim Mama, să-i împărtășim durerile și bucuriile și niciodată să nu-i uităm pe cei bolnavi, pe cei săraci și pe cei ce plâng.

Să nu uităm că ea șterge lacrima de la toată fața.

Pr. I. ERDELI

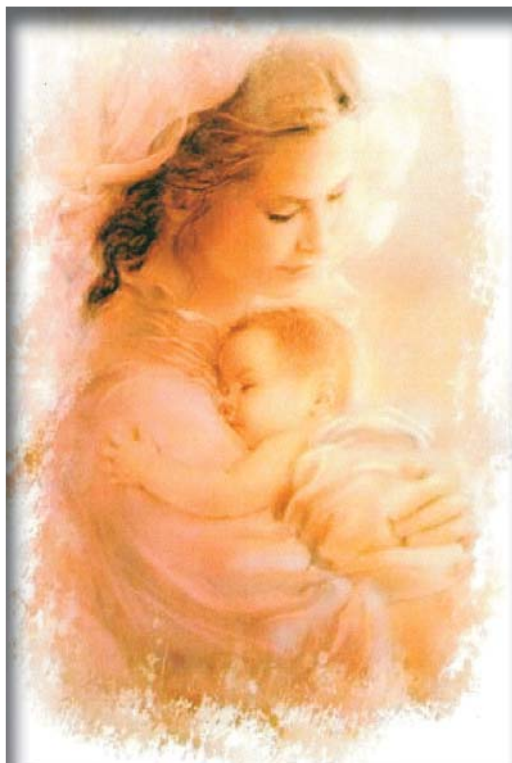
Mamă, pentru tine alcătui-voi un șireag de perle

Mamă, pentru tine alcătui-voi un șireag se perle
Din lacrimile mâhnirii mele.

Pentru a-ți acoperi picioarele, stelele au cizelat inele
De lumină, dar darul meu ar voi să atârne la gâtul tău.

Preaplinul și strălucirea emană din tine.
Tu ai căderea de a le dăruia sau de a le păstra.
Dar această tristețe a mea îmi aparține în mod absolut
Și când ți-o aduc drept ofrandă,
Harul tău vine să o răsplătească.

Rabindranath Tagore, „Antologie lirică”, Polirom, Iași, 1998.

Papa Paul al VI-lea (XII)

Montini, între timp, în 1953, a primit haina de purpură... Milanezii se simțeau ofențați în patriotismul lor local de a nu avea un Arhiepiscop - Cardinal, cum era tradiția. Se întrebau dacă Pius al XII-lea nu l-a îndepărtat pe Montini de conclavul care desemna succesorul. Erau însă numai supoziții, căci prietenia dintre cei doi era dintre cele mai puternice. Ioan al XXIII-lea îl avea pe Montini aproape de inimă și nu ascundea prețuirea ce i-o purta. El l-a pus în fruntea listei cu cei propuși pentru avansare, la consistoriul din 15 decembrie 1958. La numirea de Cardinal, i-a spus: „*Acum te-am făcut Cardinal, tu ești primul, ești înaintea altora. Tu cunoști datoriile primului Cardinal. Va trebui să vii la Roma la fiecare aniversare a încoronării mele, la 4 noiembrie, și să cânți la Liturghie pentru mine, aceasta este o obligație. Nu voi uita să te aștept*”. Pe biroul său, Cardinalul Montini păstra o fotografie a lui Ioan al XXIII-lea, cu dedicația: „*Pentru o Liturghie bine cântată*”. Dar toată lumea știa că Montini cânta puțin fals. În timpul Conciliului, Papa Ioan al XXIII-lea i-a dat doar lui, dintre colegii săi în episcopat, un apartament în palatul San Carlo.

Cardinalul Montini a primit cu entuziasm anunțul despre organizarea Conciliului Ecumenic Vatican II. Cultura sa, cunoștințele

istorice, studiile canonice, toate îl făceau să știe cât de importante sunt conciliile pentru credință și în definirile dogmatice și disciplinare. Pe plan local, la Milano, putea aprecia binefacerile Conciliului reformat de la Trento. Carol Borromeu l-a transformat Dieceza într-un teritoriu privilegiat de aplicare a celor stabilite la Conciliu, ceea ce a făcut din milanezi beneficiarii unor mari reușite spirituale. De asemenea, privea în timp dimensiunea universală a acestei spiritualități. Ca un bun cunoscător al mijloacelor moderne de comunicare, era convins că prin ajutorul lor hotărârile stabilite la Conciliu urmau să

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 17)

aibă un extraordinar ecou: „*Nu va rămâne nimeni străin de un astfel de eveniment istoric și spiritual, căci el va interesa nu numai viața Bisericii, ci și pe cea a credincioșilor și întreaga umanitate*”.

A participat la pregătirea Conciliului în sânul Comisiei centrale de coordonare creată de Ioan al XXIII-lea. Dar, în paralel, s-a străduit să-și pregătească Dieceza, preoți și credincioși, pentru a fi deschisă spiritului Conciliului. Cu o lună înaintea primei sesiuni a Conciliului, și-a convocat preoții într-un sinod, invitându-i să mediteze și să se roage. Prin pastorală „*Gânduri asupra Conciliului*”, încerca să se înțeleagă ce se așteaptă de la Conciliu, de la Roma, iar după prima sesiune a informat Dieceza prin cotidianul milanez. Scopul Conciliului era explicat în aceeași viziune ca și a lui Ioan al XXIII-lea: „*un conciliu al reformelor pozitive, mai degrabă decât al sancțiunilor, de încurajare, nu de condamnare*”.

Papa Ioan al XXIII-lea, care prevedea și reacțiile ostile față de Conciliu, i-a încredințat revizuirea textelor conciliare pentru corectitudinea lor din punct de vedere juridic și teologic.

În ultima zi din viață, Papa cel Bun, Ioan al XXIII-lea, a avut mai multe contacte cu Cardinalul Montini.

Papa Ioan al XXIII-lea a murit la 3 iunie 1963, conclavul s-a reunit

la 19 iunie. Observatorii vedeau deja pe Montini ca și succesor. Regula conduitei era însă tăcerea, dar totul lăsa să se prevadă că venise timpul lui Montini.

Milanezii regretau plecarea lui Montini de la ei, dar își aminteau cuvintele acestuia, spuse în urma cu ceva timp la un Congres al Apostolatului laicilor, cuvinte care mărturiseau valoarea celui ales: „*Ne vom iubi țara, dar vom iubi și țările altora. Vom iubi pe prietenii noștri, dar și pe dușmani. Vom iubi pe catolici, dar vom iubi și pe protestanți, pe anglicani, pe indiferenți, musulmani, păgâni, ateî. Vom iubi toate clasele sociale, dar în mod particular pe aceia care au nevoie de asistență. Vom iubi pe copii și pe bătrâni, pe săraci și pe bolnavi...*

Vom iubi pe cei care merită și pe cei care nu merită să fie iubiți... Vom iubi timpul nostru, civilizația noastră, tehnica, arta noastră, sportul, lumea noastră. Vom iubi propriul nostru efort de a înțelege, de a evalua, de a suferi, de a servi. Vom iubi cu inima lui Isus... Vom iubi cu generozitatea lui Dumnezeu”.

Ce frumos program pentru noul Papă și ce mod minunat de a vedea lumea și timpul său!

(va urma)

Deschiderea oficială Fondacio

Ieri, 5 mai 2010, în capela “Sfinții Trei Ierarhi” a seminarului Teologic Greco-Catolic, s-a desfășurat ceremonialul deschiderii oficiale a Asociației FONDACIO – Creștini pentru lume, cu Binecuvântarea Preasfințitului Virgil Bercea. Alături de membrii Asociației, capela s-a umplut de invitați printre care elevi de liceu, studenți seminariști și studenți laici împreună cu formatorii lor.

La începutul ceremonialului s-a intonat un cântec religios după care părintele spiritual, pr. Paul Popa, a rostit cuvântul de început: “Domnul ne-a chemat la felul de viață evanghelică pe care El însuși a descoperit-o bisericii sale, de-a trăi după modelul Evangheliei, iar astăzi, ne unește din nou împreună pentru a primi Cuvântul Său, pentru a-l răspândi în rândul semenilor noștri”, apoi a citit Evanghelia zilei.

În cuvântul rostit apoi de Preasfințitul Virgil am primit îndemnul de a descoperi, în lumina Evangheliei, de ce Isus Cristos ne-a oferit această cale de urmat și de ce tocmai noi am fost aleși pentru aceasta.

A urmat rostirea profesiunii de credință de către membrii Asociației, apoi Preasfințitul a acordat Asociației binecuvântarea Bisericii: “Biserica primește și întărește această voință a voastră. Domnul să vă dea statornicie în această propunere pentru ca în lume să fiți adevărați creștini. Amin”, după care fiecare membru a sărutat Evanghelia și a fost binecuvântat de către Preasfințitul Virgil. Ceremonialul s-a încheiat cu cântece și voie bună.

Ana – Maria GRAD

Colectivul redacțional:

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Redactori: Pr. Ioan ERDELI

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)